

Balkongdörrar – Underhåll och reparation

Instruktionen innehåller:

- Bakgrundsinformation
- Smörjning
- Byte av dörrhandtag
- Byte av dörrbroms
- Anskaffning av gångjärn

Om det börjar gå trögt att öppna och stänga balkongdörren kan det vara dags att smörja de rörliga delarna. Balkongdörren hålls stängd med hjälp av tre eller fyra låskolvar. I husen finns två typer av låskolvar; kilkolv och hakkolv. Hakkolv och kilkolv används i kombination på balkongdörrar mot markplan. På övriga balkongdörrar används bara kilkolv. Bilderna i instruktionen visar bara kilkolv, men principen för smörjningen är densamma.

Rörelsen från dörrhandtaget till låskolvarna förmedlas av mekaniska stänger. Stängerna och låskolvarna bildar ett stängningsbeslag. Stängningsbeslaget och låshuset bildar det som kallas spanjolett. Spanjoletten finns inbyggd i dörren.

Dörrbromsen sitter upptill på dörrens ovansida. Dörrbromsen håller dörren i ett friktionsläge när handtaget är nedfällt. Det innebär att dörren hålls i sitt läge vid korsdrag och vindpåverkan. I dörrbromsen löper en stång som roterar när handtaget fälls upp och ned. Stången är oval, vilket gör att bromsen kan påverkas.

Det enda som behövs för att smörja de rörliga delarna är låssprej av rätt typ och eventuellt vaselin eller ett liknande fett. I instruktionen syftas det på låssprej när det bara står att det ska smörjas. Det ska vara en teflonbaserad låssprej. Den binder *inte* smuts och damm. Secwise låssprej är ett exempel på en sådan sprej. Den finns bland annat att köpa på Södermalms lås och på Farsta lås. Smörj låsdelarna en gång om året.

Boendepärmen i original innehåller bara knapphändiga uppgifter om balkongdörrarnas underhåll. Fönstertillverkaren Norsjöfönster finns *inte* längre kvar som varumärke eller företag. Inwido köpte Norsjöfönster. Inwido äger Elitfönster som ansvarar för delar till före detta Norsjöfönsters fönster och dörrar. Eftersom mekaniken med lås och broms *inte* är Norsjöfönsters egen konstruktion, så finns de delarna att få tag på från andra leverantörer. Se de två sista sidorna för anskaffning.

Låskolvarna – steg 1

Använd rekommenderad teflonbaserad sprej enligt texten ovan.

Kilkolvar

Smörj utsidan på de tre kilkolvarna som sitter utmed dörrkanten. Smörj den sidan av låskolven som vetter ut mot balkongen. Den sidan är glidytan mot blecket i dörrkarmen.

(Bopärmen i original föreskriver vaselin eller något annat lämpligt fett för detta moment.)

Balkongdörrar i markplan har bara två kilkolvar.

Hakkolvar

Balkongdörrar på markplan har även hakkolvar. Smörj de två hakkolvarna på de ställen som fungerar som glidytor, även på den glidytan där hakarna håller taget.

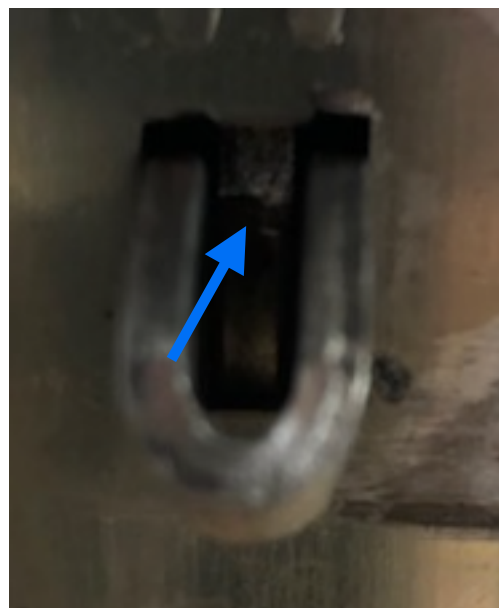


Låskolvarna – steg 2

Smörj vid alla kolvar, i springorna in till spanjoletten.

Torka av sprej som rinner på utsidan.

Om det är mest fördelaktigt att ha kolvarna infällda eller utfällda är okänt.



Skvallerhålet

Låt handtaget vara i uppfällt läge. Spreja in i skvallerhålet och fäll ned handtaget. Låssprejen har då en chans att dra sig uppåt för att sedan röra sig nedåt. Torka av sprej som rinner på utsidan.

Om handtaget är i nedfällt läge när smörjprocessen börjar, så kommer sprejen bara att dras nedåt när handtaget sedan fälls upp. Samtidigt har denna smörjpunkt inget eller lite värde, så hur man gör här har knappt någon betydelse.



Låset

Smörj låset.



Gångjärnen

Smörj de tre gångjärnen genom att spruta upptill på varje gångjärn där pilen i bilden pekar. Sprejen tar sig sedan nedåt.



Dörrbromsen

Dörrbromsen består av flera delar. Kistan och stången som samlar smuts, ska rengöras med till exempel en trasa, hushållspapper och bomullspinnar. Använd till exempel röd etanol som både rengör och löser fett.

Själva dörrbromsen får inte smörjas eller rengöras med medel som har en smörjande funktion. Dörrbromsens friktion försämras då eller försvinner.



Byte av dörrhandtag

Beställningsuppgifter:

1. Handtag Assa Abloy 895S
2. Ange höger- eller vänstersvängt handtag
3. Ytbehandling zamakmetall förkromad
4. 8 mm fyrkantspinne som är standard.
5. Tryckcylinder 4484 om även låset önskas.

Artikelnummer för högersvängt handtag: 815663161011 (utan låscylinder)

Det angivna handtaget är det som sitter på insidan av dörren och är normalt det som behöver bytas. Om även handtaget på dörrens utsida behöver bytas, så vet återförsäljaren vad det är för handtag.

Återförsäljare:

<https://www.assaabloyopeningsolutions.se/sv/local/se/support-service/hitta-aterforsaljare/>

Här finns till exempel Farsta lås i Hökarängen.

Länk till Assa Abloys handtag 895S:

<https://www.assaabloyopeningsolutions.se/sv/local/se/oem-produkter/fonster--fonsterdorr/fonster--och-fonsterdorrhandtag/lasbara-sakerhetshandtag-for-fonster-och-fonsterdorr/sakerhetshandtag-895s/>

Byte av dörrhandtaget

En instruktion följer även med handtaget. Börja med att montera tryckcylindern (låset) på det nya handtaget. Till handtaget ingår envägsskruvar som bara går att skruva in. Använd i första hand motsvarande normala skruvar som kan skruvas loss. Envägsskruvar används i första hand för balkongdörrar på eller nära marknivå. Om det sitter envägsskruvar monterade, så behöver de borraras ur först. I annat fall är det bara att lossa de två fästskruvarna och montera det nya handtaget.

Om skruvarna inte fäster i träet

Borra upp skruvhålet så att en träplugg går att slå in. Slå in träpluggen med lim. Använd trälim. Låt utsticket av träpluggen sticka ut tills limmet har torkat. Ta sedan ett stämjärn och slå bort utsticket eller använd en liten fin såg och såga bort det. Slipa ned det sista av pluggen om det behövs, så att pluggytan ligger jäms med dörrbladet.

Byte av dörrbroms

Demontering

Dra armen (blecket) som sitter i dörrkarmen högst upp, rakt nedåt så tappen frigörs från hålet i karmen.

Lossa de två skruvarna på dörrbladets överkant och lyft ur bromsbeslaget.

Montering

För in stången i det fasade hålet på spanjoletten.

Placera dörrbromsen i dörrbladets överkant och skruva fast den.

OBS! Dra åt skruvarna med måttlig kraft.

Tryck fast tappen i det befintliga hålet i karmen.

Anskaffning av gångjärn

Gångjärnet -DU 32 YK- från Norsjöfönster finns inte kvar i sortimentet, men det går att få tag på. Skånebeslag köpte Elitfönsters kvarvarande gångjärn. Skånebeslag har gångjärnen (mars 2020), men säljer bara till företag. Återförsäljare är Beijer byggmaterial där även Bygg Ole ingår. Se sidan 1 för ytterligare historik.